УДК 331.526:330.341.1:331.101.3

Герасименко Г. В.,
аспірантка,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ІННОВАЦІЙНИЙ ТИП ЗАЙНЯТОСТІ ЯК ВЕКТОР СТАНОВЛЕННЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Розбудова нової економіки та постіндустріального суспільства зумовлюють активізацію трансформаційних процесів. Додаткового імпульсу трансформації надають процеси глобалізації та економічної інтеграції. Специфіку сучасних трансформаційних процесів, гостроту соціальних наслідків і їх суперечливість особливо наочно демонструє модернізація соціально-трудових відносин і, зокрема, сфери зайнятості. Зайнятість слід розглядати не лише як економічне явище, а й як соціальний феномен, що відіграє визначальну роль у забезпеченні високого рівня трудового життя, сприяючи втіленню засад гідної праці.

Базовим принципом реформування національної економіки, що відповідає глобальним викликам, як засвідчує аналіз літературних джерел та офіційних документів державного рівня, є інноваційний шлях розвитку [1]. При цьому сприяння продуктивній зайнятості шляхом проведення активних заходів для прискорення повернення безробітних до трудової діяльності, створення умов для зменшення масштабів неформальної зайнятості та переходу працюючих з неформального у формальний сектор, підвищення рівня доходів працюючих громадян віднесено до пріоритетних дій українського уряду до 2020 р. [2].

Перехід національної економіки України на інноваційний шлях розвитку супроводжується численними викликами, що виникають у різних сферах. Стратегічними серед викликів у контексті гідної праці слід визнати нагальну необхідність розширення масштабів формальної зайнятості, збільшення частки зайнятих у сфері високих технологій і в інноваційній сфері за умови забезпечення гарантій і гнучкості зайнятості, а також підвищення рівня віддачі для всіх сторін соціально-трудових відносин від реалізації трудового потенціалу національної економіки.

Становлення нової економіки супроводжується формуванням моделі зайнятості нового типу, адекватного інноваційній економіці, і має як загальні, так і особливі національні риси. Розбудова

інноваційного типу зайнятості в різних країнах відбувається в різних координатах. Відмінності в національних моделях нового типу зайнятості зумовлені різними макроекономічними умовами, механізмами управління, соціокультурними чинниками. Загальний вектор у динаміці структури зайнятості в Україні орієнтований на позитивні зрушення за секторальною ознакою, що наближає співвідношення сфери виробництва та сфери послуг до аналогічних показників, характерних для європейських країн. Проте, на відміну від країн з розвиненою ринковою економікою, де зміна структури зайнятості відбувається в результаті зростання продуктивності праці та задоволення потреб певного рівня, що призводить до зрушень у галузевій і професійно-кваліфікаційній структурі робочої сили, в Україні скорочення частки зайнятих у сфері виробництва зумовлено кризовим станом і відтоком інтелектуального потенціалу в інші сфери економіки, де працівники не змогли реалізувати свій потенціал.

Формування національної моделі нового типу зайнятості населення, адекватної новому етапу розвитку економіки, має здійснюватись з урахуванням загальносвітових тенденцій і з огляду на українські реалії з імплементацією елементів зарубіжних моделей. Перманентність відповідних перетворень у сфері зайнятості — це наслідок закономірностей становлення нової економіки та нового суспільства, нової соціально-економічної формації. В основу формування інноваційної моделі зайнятості в період становлення нової економіки в Україні мають бути покладені стратегічні орієнтири подолання дефіциту гідної праці, які тісно корелюють з кількісними та якісними параметрами зайнятості.

Література

1. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. — К., 2015. — 336 с.

2. Проект середньострокового плану пріоритетних дій уряду до 2020 року. — Електронний ресурс. — Режим доступу: http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/gromadske-obgovorennya/26532/proekt-serednostrokovogo-planu/?attempt=1